

**NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Služba za javno zdravstvo

Teaching Institute of Public Health for the Osijek-Baranja County

Department of Public Health

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon 031 225 700, telefax 031 206 870; e-mail: zzjz-os@os.htnet.hr

**POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI**

**ABORTIONS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2021**

Autori:

*Alen Imširović, dr.med. specijalizant javnozdravstvene medicine
Nikola Kraljik, dr.med. specijalist javnog zdravstva*

www.zzjosijek.hr

Osijek, svibanj 2022. godine

UVOD

Prema Zakonu o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece, čl. 15 st. 2. u Republici Hrvatskoj žena može legalno izvršiti pobačaj bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja traje do 10 tjedana. Prema istom Zakonu te na temelju rješenja Ministarstva zdravstva od 01.09.1996. godine prekid trudnoće može se obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Svaka trudnoća koja ne završi porođajem, u skladu sa zakonskim propisima, prijavljuje se na odgovarajućem obrascu. Prijave za sve vrste pobačaja dostavljaju se u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Obrazac Prijava prekida trudnoće ispunjava se za žene hospitalizirane zbog svake trudnoće završene prekidom do 22 tjedna trudnoće, osim u slučaju medicinski indiciranog prekida trudnoće. Za neizneseno dijete iznad 22 tjedna gestacije ispunjava se obrazac Prijava perinatalne smrti. U trudnoću završenu prekidom trudnoće ubraja se: izvanmaternična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeca, spontani i legalno inducirani prekid trudnoće.

Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti SZO-deseta revizija (MKB-10), prekid trudnoće obuhvaća sljedeće dijagnoze:

- O00 Izvanmaternična trudnoća**
- O00.0 Abdominalna trudnoća
- O00.1 Tubarna trudnoća
- O00.2 Ovarijalna trudnoća
- O00.8 Ostale izvanmaternične trudnoće
- O00.9 Izvanmaternična trudnoća nespecificirana
- O01 Mola hydatidosa (hidatidozna mola)**
- O01.0 Klasična hidatidozna mola
- O01.1 Nepotpuna i parcijalna hidatidozna mola
- O01.9 Hidatidozna mola nespecificirana
- O02 Ostali abnormalni produkti začeca**
- O02.0 Odumrlo jajašce i nehidatidozna mola
- O02.1 Neostvoreni pobačaj (missed abortion)(abortus retentus)
- O02.8 Ostali specificirani abnormalni produkti začeca
- O02.9 Abnormalni produkt začeca nespecificiran
- O03 Spontani pobačaj**
- O04 Legalno induciran (medicinski) pobačaj**
- O05 Ostali pobačaj**
- O06 Nespecificirani pobačaj**

Ukupni pobačaji

Tijekom 2021. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije prijavljeno je 487 pobačaja. U strukturi najzastupljeniji su legalno inducirani pobačaji (MKB-10 O04.0-O04.9) kojih je zabilježeno 172 ili 35,3%. Spontanih pobačaja (O03.0-O03.9) bilo je 168 ili 34,5%. Pobačaja iz podskupine "Ostali pobačaji" (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) zabilježeno je 147 (30,2%), od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 112, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 35. Izvanmaternična trudnoća evidentirana je u 29 (5,95%) prijavljenih pobačaja (tablica 1 i 2). Većina legalno induciranih pobačaja, njih 171 (99,4%) učinjena je na zahtjev žene, a 1 ili 0,6% zbog prethodno utvrđene malformacije ploda.

U KBC Osijek od ukupno 446 pobačaja, najzastupljeniji su legalno inducirani pobačaji kojih je bilo 172 ili 38,6%, u podskupini ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) bilo je 119 ili 26,7% pobačaja, od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 91, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 28. Spontanih pobačaja bilo je 155 (34,8%) (tablica 1 i 2).

U OŽB Našice od ukupno 41 prekida trudnoće, najzastupljenija je bila podskupina ostalih pobačaja (O00-O01, O02.0-O02.9, O05, O06) kojih je bilo 28 (68,3%), od toga neostvarenih pobačaja (O02.0-O02.9) bilo je 21, a ostalih (O00-O01, O05, O06) 7. Spontanih pobačaja bilo je 13 (31,7%) dok legalno induciranih pobačaja u 2021. godini nije zabilježeno (tablica 1 i 2).

Omjer broja pobačaja prema broju živorođene djece padao je na području Osječko-baranjske županije od 1990. godine kada je iznosio 1,2, da bi se od 1998. stabilizirao na 0,4 koliki je bio i u 2004. godini. U 2005. godini on je po prvi puta iznosio 0,3, dok je od 2014. - 2021. iznosio 0,2. Na 100 poroda 2021. godine na području Osječko-baranjske županije bilježimo 7,3 namjernih (legalno induciranih) pobačaja (tablica 1).

Najveći broj žena koje su imale pobačaj 2021. godine u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bio je u dobi 30-39 godina (249 ili 51,1%) i u dobi 20-29 godina (175 ili 35,9%). 38% žena s pobačajem u 2021. godini nije imalo živorođene djece do sada (tablica 2 i 3).

U 2021. godini u zdravstvenim ustanovama na području Osječko-baranjske županije bilo je ukupno 18 pobačaja (3,7%) u dobi do 19 godina starosti (2 u dobi 15-16 godina i 16 u dobi 17-19 godina, a nije ih bilo kod mlađih od 15 godina). Od toga je 11 pobačaja bilo legalno inducirano (tablica 2). Među ženama koje su imale legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena bez djece 56 (32,6%) i žena koje već imaju dvoje djece 55 (32,0%), dok je najviše spontanih pobačaja bilo kod žena bez djece 75 (44,6%) i kod žena koje već imaju jedno dijete 55 (32,7%) (tablica 3). Od žena kod kojih je evidentiran legalno inducirani pobačaj najviše je bilo žena koje do sada nisu imale pobačaja 124 (72,1%), zatim slijede žene koje su do sada imale jedan pobačaj 33 (19,2%) i žene sa dva pobačaja 10 (5,8%) (tablica 4).

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Tablica 1.

BROJ POBAČAJA PO KATEGORIJAMA, BROJ POBAČAJA NA 1 ŽIVOROĐENO DIJETE I BROJ LEGALNO INDUCIRANIH POBAČAJA NA 100 RODILJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U RAZDOBLJU 1990. - 2021. GODINE.

Godina	Broj poroda	Broj živorođene djece	Broj pobačaja							Broj pobačaja na 1 živorođeno dijete	Broj legalno induciranih pobačaja na 100 roditelja
			UKUPNO	od toga							
				spontani	%	legalno inducirani	%	ostali	%		
1990.*)	3.083	3.055	3.571	117	3,3	3.416	95,7	38	1,1	1,2	110,8
1991.*)	2.158	2.130	2.455	117	4,8	2.271	92,5	67	2,7	1,2	105,2
1992.*)	1.513	1.496	1.763	137	7,8	1.524	86,4	102	5,8	1,2	100,7
1993.*)	2.223	2.177	2.301	154	6,7	2.009	87,3	138	6,0	1,1	90,4
1994.*)	2.229	2.250	2.075	205	9,9	1.699	81,9	171	8,2	0,9	76,2
1995.*)	2.173	2.186	1.728	269	15,6	1.365	79,0	94	5,4	0,8	62,8
1996.*)	2.948	2.968	1.614	194	12,0	1.242	77,0	178	11,0	0,5	42,1
1997*)	2.998	3.004	1.552	247	15,9	1.124	72,4	181	11,7	0,5	37,5
1998.	3.681	3.714	1.574	293	18,6	977	62,1	304	19,3	0,4	26,5
1999.	3.575	3.574	1.546	310	20,1	942	60,9	294	19,0	0,4	26,3
2000.	3.435	3.453	1.361	214	15,7	876	64,4	271	19,9	0,4	25,5
2001.	3.225	3.257	1.279	209	16,3	810	63,3	260	20,3	0,4	25,1
2002.	3.131	3.168	1.184	156	13,2	780	65,9	248	20,9	0,4	24,9
2003.	2.920	2.951	1.080	130	12,0	685	63,4	265	24,5	0,4	23,5
2004.	2.944	2.973	1.098	137	12,5	702	63,9	259	23,6	0,4	23,8
2005.	3.194	3.225	983	141	14,3	556	56,6	286	29,1	0,3	17,4
2006.	3.090	3.126	1.013	108	10,7	605	59,7	300	29,6	0,3	19,6
2007.	3.033	3.050	972	120	12,3	513	52,8	339	34,9	0,3	16,9
2008.	3.135	3.167	1.008	115	11,4	489	48,5	404	40,1	0,3	15,6
2009.	3.281	3.317	924	97	10,5	466	50,4	361	39,1	0,3	14,2
2010.	2.982	3.008	907	114	12,6	441	48,6	352	38,3	0,3	14,8
2011.	2.933	2.969	925	124	13,4	451	48,8	350	37,8	0,3	15,4
2012.	2.962	3.009	836	125	15,0	375	44,9	336	40,2	0,3	12,7
2013.	2.839	2.871	736	114	15,5	345	46,9	277	37,6	0,3	12,2
2014.	2.750	2.789	638	75	11,8	307	48,1	256	40,1	0,2	11,2
2015.	2.576	2.611	567	82	14,5	291	51,3	194	34,2	0,2	11,3
2016.	2.428	2.445	529	67	12,7	249	47,1	213	40,3	0,2	10,3
2017.	2.377	2.414	525	191	36,4	212	40,4	122	23,2	0,2	8,9
2018.	2.336	2.375	584	124	21,2	210	36,0	250	42,8	0,2	9,0
2019.	2.274	2.315	539	160	29,7	179	33,2	200	37,1	0,2	7,9
2020.	2.341	2.384	568	145	25,5	212	37,3	211	37,1	0,2	9,1
2021.	2.365	2.420	487	168	34,5	172	35,3	147	30,2	0,2	7,3
Od toga (2021.):											
KBC OSIJEK	1.964	2.013	446	155	34,8	172	38,6	119	26,7	0,2	8,8
OŽB NAŠICE	401	407	41	13	31,7	0	0,0	28	68,3	0,1	0,0

*) Samo KB Osijek

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Tablica 2.

PREKIDI TRUDNOĆE PO KATEGORIJAMA I DOBNIM SKUPINAMA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO		Dob žene kada je napravljen prekid trudnoće										
			Adolescentice					Ostala dob					
	broj	%	UKUPNO		< 15 g.	15-16 g.	17-19 g.	UKUPNO		20-29 g.	30-39 g.	40-49 g.	50 g. i više
			broj	%				broj	%				
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA													
UKUPNO	487	100,0	18	3,7	0	2	16	469	96,3	175	249	45	0
Spontani	168	34,5	5	3,0		1	4	163	97,0	61	89	13	
Legalno inducirani	172	35,3	11	6,4		1	10	161	93,6	76	69	16	
Ostali	147	30,2	2	1,4			2	145	98,6	38	91	16	
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR O SLJEK													
UKUPNO	446	100,0	16	3,6	0	1	15	430	96,4	161	226	43	0
Spontani	155	34,8	4	2,6			4	151	97,4	54	84	13	
Legalno inducirani	172	38,6	11	6,4		1	10	161	93,6	76	69	16	
Ostali	119	26,7	1	0,8			1	118	99,2	31	73	14	
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE													
UKUPNO	41	100,0	2	4,9	0	1	1	0	2	14	23	2	0
Spontani	13	31,7	1	7,7		1		12	92,3	7	5		
Legalno inducirani	0	0,0	0	0,0				0	0,0				
Ostali	28	68,3	1	3,6			1	27	96,4	7	18	2	

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Tablica 3.

BROJ ŽENA KOJE SU IMALE PREKID TRUDNOĆE PREMA BROJU ŽIVE DJECE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Kategorija prekida trudnoće	UKUPNO	Broj ranije živorođene djece						
		0	1	2	3	4-6	7-8	9 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	487	185	130	114	39	17	0	2
%	100	38,0	26,7	23,4	8,0	3,5	0,0	0,4
Spontani	168	75	55	29	4	5		
%	34,5	44,6	32,7	17,3	2,4	3,0		
Legalno inducirani	172	56	29	55	23	8		1
%	35,3	32,6	16,9	32,0	13,4	4,7		0,6
Ostali	147	54	46	30	12	4		1
%	30,2	36,7	31,3	20,4	8,2	2,7		0,7
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	446	167	119	107	37	15	0	1
%	100	37,4	26,7	24,0	8,3	3,4	0,0	0,2
Spontani	155	69	51	27	4	4		
%	34,8	44,5	32,9	17,4	2,6	2,6		
Legalno inducirani	172	56	29	55	23	8		1
%	38,6	32,6	16,9	32,0	13,4	4,7		0,6
Ostali	119	42	39	25	10	3		
%	26,7	35,3	32,8	21,0	8,4	2,5		
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	41	18	11	7	2	2	0	1
%	100	43,9	26,8	17,1	4,9	4,9	0,0	2,4
Spontani	13	6	4	2		1		
%	31,7	46,2	30,8	15,4		7,7		
Legalno inducirani	0							
%	0,0							
Ostali	28	12	7	5	2	1		1
%	68,3	42,9	25,0	17,9	7,1	3,6		3,6

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021

POBAČAJI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Tablica 4.

BROJ ŽENA PREMA BROJU RANIJIH PREKIDA TRUDNOĆE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI – PREMA KATEGORIJI SADAŠNJEG PREKIDA TRUDNOĆE

Kategorija sadašnjeg prekida trudnoće	UKUPNO	Broj ranijih prekida trudnoće - ukupno						
		0	1	2	3	4	5	6 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA								
Ukupno	487	351	98	28	7	2	0	1
%	100	72,1	20,1	5,7	1,4	0,4	0,0	0,2
Spontani	168	127	29	10	1			1
%	34,5	75,6	17,3	6,0	0,6			0,6
Legalno inducirani	172	124	33	10	3	2		
%	35,3	72,1	19,2	5,8	1,7	1,2		
Ostali	147	100	36	8	3			
%	30,2	68,0	24,5	5,4	2,0			
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK								
Ukupno	446	324	88	26	5	2	0	1
%	100	72,6	19,7	5,8	1,1	0,4	0,0	0,2
Spontani	155	116	27	10	1			1
%	34,8	74,8	17,4	6,5	0,6			0,6
Legalno inducirani	172	124	33	10	3	2		
%	38,6	72,1	19,2	5,8	1,7	1,2		
Ostali	119	84	28	6	1			
%	26,7	70,6	23,5	5,0	0,8			
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE								
Ukupno	41	27	10	2	2	0	0	0
%	100	65,9	24,4	4,9	4,9	0,0	0,0	0,0
Spontani	13	11	2					
%	31,7	84,6	15,4					
Legalno inducirani	0							
%	0,0							
Ostali	28	16	8	2	2			
%	68,3	57,1	28,6	7,1	7,1			

Izvor podataka: prijava prekida trudnoće, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2021